

Дзвоник

№60

Журнал для українських дітей Румунії
Місячник Союзу Українців Румунії. 4 рік видання, березень, 2012 рік

Dzvonuk (Clopotel)

№ 60, 2012 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

Над **Dzvonukem** працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:
redactia.clopotel@gmail.com

Dzvonuk пропонує:

- * казки
- * оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі ігри

Dzvonuk завжди радо прислухається до ваших пропозицій і друкуватиме надіслані вами спроби!

На обкладинці картина Юрія Маціка
«Весняне свято», Україна

Увага! За достовірність надрукованих матеріалів відповідають їх автори!

Наталя БУТУК

Подарунок для мам

Веселі дзвіночки
Всміхались струмочку
В зеленім гаю навесні.
Неначе в віночку,
Струмок той в ярочку
Тихенько про щось жебонів.
Привела стежинка
До гаю Маринку.
Уздріло дівчатко красу:
– Спинюсь на часинку,
З дзвіночків й барвінку
Матусі букет принесу.
Однак неможливо
Струмок дзюркотливий
В букеті оцім принести.
Пташок срібні співи
Й листочок тремтливий
Не можна у нього вплести.
Присіла Маринка,
Дістала з торбинки
Паперу листок й олівці,
Й лягли на картинку
Легенька хмаринка
І два молоденькі дубці.
Веселі дзвіночки
Всміхались струмочку
В зеленім гаю навесні.
Неначе в віночку,
Струмок той в ярочку
Тихенько про щось жебонів.

Михайло ТРАЙСТА

ЛИЦАР БЕРЕЗЕНЬ, ЦАРІВНА ВЕСНА ТА ДІВЧИНА БЕРІЗКА

«Ой у полі береза стояла,
На березі зозуля кувала.

Питається зозуля березу
Чом береза біла, не зелена...»
З української народної пісні.

Юні мої друзі!

Мабуть ви чули і читали багато легенд та казок про царівну Весну, про лицаря Березня і про дівчину Березу, але цю, що я збираюсь вам розказати казочку, Ви певне не чули.

Давно у небесному царстві разом зі своїми одинадцятьма братами-місяцями жив лицар-місяць Березень, який закохався в царівну Весну, що жила в земному царстві разом зі своїми сестрами-царівнами Літом, Осінню та Зимою. А в підводному царстві жила гарна дівчина, яка служила царівнам-пустункам Хвилям, що від ранку до вечора пустували, колихаючись на поверхні озера, а вечором, повертаючись в підводний замок, розказували про те, що діється в сусідньому земному царстві.

– Знову спустився лицар Березень з небесного царства до царівни Весни, – сказала одна з царівен Хвиль.

– Ох, який гарний лицар Березень! – охнула інша.

– Найгарнішого на світі немає. – додала третя.

– З його кучерями вітер бавиться...

– В нього очі – сині-пресині, мов небо...

– Його слідами квіти розквітають...

– Його посмішку барвисті метелики на крилах несуть...

– Від його погляду сади цвітом буяють...

Дівчина служниця слухала їхню розмову і навіть не запитала, як закохалася в лицаря Березня.

Другого дня попросила царівен Хвиль, щоб взяли її з собою, бо хоче подивитись на земне царство, на царівну Весну та лицаря Березня. Царівни погодилися. Але дівчині не вистачило того, щоб побачити земне царство з поверхні озера. Їй захотілось ступити на зелений м'який килим трави, понюхати запах квіток, придивитись зблизька на барвисті крила метеликів...

– Дівчинко, не виходь, не виходь на берег! – скрикнули одногосно царівни Хвилі, але дівчинка вже ступала по зеленому моріжку, нюхала розквітлі весняні квіти і приглядалася до різнобарвних крилець метеликів. Та не довелося бідній дівчинці довго радуватись, бо вийшла царівна Весна свого коханого зустрічати і як побачила її такою гарною, то перелякалась, щоб Березень не закохався в неї, і перетворила її на високе струнке деревце.

– Ой, яке гарне деревце! – здивувався лицар.

– Деревце, як й інші, – байдуже відповіла царівна.

– А як його звати? – поцікавився.

– Воно без назви.

– Тоді я назву його Берізкою, – сказав лицар.

– Тому, що ти Березень? – ревним голосом запитала Весна.

– Ні, тому, що виростало на березі озера.

Відтоді кожного разу, коли приходив лицар Березень в гості до своєї коханої Весни, дівчина Берізка тріпоче листячком і плаче прозорими сльозами, а її сльози виликовують будь-яку хворобу.

Ірина МОЙСЕЙ

Казка про доброго дракона Звірка і Оленку-красуню

(Продовження з попереднього числа)

Лиш розмірені кроки, наче цокання годинника, і якийсь дивне поскрипування порушували тишу печери. «Не дарма кажуть: Баба Яга – Костяна нога. Ось як скрипить», – думала Оленка і, повертаючи голову вліво-вправо, вліво-вправо, пильно слідувала за бабою, яка ходила туди-сюди, над чимось зосереджено міркуючи. Навпроти сидів Звірко і теж не відводив погляду від Баби Яги, вправо-вліво, вправо-вліво рухались його великі очиська.

Коли надворі загуркотіло, засвистіло, і з клубка диму, що закотився до печери, з'явилася чорна сухорлява постать, в Оленки аж дух захопило від страху. В душі вона щиро надіялась, що Звірко не дозволить нічим її образити, бо вони добре ладили і навіть встигли подружитись за місяць її перебування тут. Так думала Оленка, точніше – надіялась, бо за свої 12 років життя вона встигла пізнати і обман, і несправедливість людей. Хоча б взяти те, як вона сюди потрапила. І в старості села є дочка на виданні, красуня. І попівна – теж дуже гарна. Та ще багато в селі є гарних молодих дівчат, а вирок упав на неї, бо вона сирота. «Не було кому заступитись»,

– як правильно здогадався Звірко. І ніхто нічого їй не сказав, наказали взяти одну коробку і нести, а коли спинились перед печерою, староста підійшов, поклав їй руку на плече і прошепотів: «Не шуми, бо як розбудиш дракона, всім нам буде лихо». Вона не пручалась, коли її прив'язували до дерева. «Якщо вже хтось і має постраждати, то нехай це буду тільки я, навіть якщо ж усім гинути. В них вдома залишилися родини, які будуть страждати, якщо вони не повернуться, а за мною... За мною нікому й сплакнати», – думала Оленка, змирившись із своєю долею. А вранці її знайшов Звірко...

– А чому гостей не зустрічаєте? Не раді? – скрипучим голосом спитала замість привітання і одразу ж попрямувала до Оленки.

Зупинилась перед дівчинкою і вчепилась в неї поглядом.

– Оце твоя красуня-полонянка?.. – кинула через плече Звіркові, а далі іронічно констатувала: – І справді, не те що наїстися, перекусити нічим.

– Припини лякати дитину, – нарешті озвався Звірко.

Баба Яга різко повернулася до нього:

– Вона що, вже все знає?

– Ще ні.

– Але ти вже вирішив, хочеш все розповісти? Так?

– Послухай, стара! Ти мене ввплутала в цю історію... – почав було дракон, але Яга його обірвала:

– Я ввплутала – я і виплутаю!.. – і знову повернулася до Оленки: – Вийди, дитинко! – з притиском на слові «дитинко» сказала дівчинці. – Нам тут треба поговорити.

Оленка покійрно вийшла з печери і сіла на камінь.

Вона не знала, скільки минуло часу. Переживала, бо знала, що зараз вирішиться її доля. Хвилини здавалися їй вічністю.

Нарешті почула голос Звірка:

– Оленко!..

Тепер вона стояла стовпом, навпроти сидів Звірко непорушною статуєю, а Баба Яга цокала годинником по печері. Нарешті спинилася перед Оленкою, знову просвердлила їй поглядом і запропонувала дракону:

– А, може, все-таки з'їмо?

– Припини, я сказав! – гримнув, уже дракуючись, Звірко.

– Гарзд, гарзд, – здалась Баба Яга і раптом... усміхнулась. – Так ось, дитинко. Ми тут подумали, порадилися і все вирішили. Скажемо й тобі, що вирішили, але спочатку ти мусиш дізнатися про нашу велику таємницю. Коли я кажу нашу, я не маю на увазі тільки себе і Звірка, це таємниця усіх казкових героїв, і добрих, і злих.

(Далі буде)

Олександра Нарциса ГРЕЧЕНЮК

Зі святом, мамочко моя!

Марічка встала раненько і швидко побігла до вікна. Надворі був гарний день ранньої весни, сонце блищало на небі і топило сніг. Птахи верталися з теплих країв, а їх спів уже причаровував. Дівчина щось пригадала і скоро побігла до кімнати свого братика Василька. Він теж уже не спав, а з вікна любувався красою природи. Вона радісно закричала до нього :

– Ходімо, пограймося, адже такий гарний день надворі!

Василько задумався на мить, а потім сказав:

– В мене є краща ідея! Швидко іди одягайся, нам треба вирушати! Сьогодні ж 8 Березня, треба матусі підсніжників назбирати .

– Сьогодні? Добре, я швидко вернусь, почекай мене!

Вона, схвильована, швидко одягнулася та пішла до кімнати Василька. Він теж уже був одягнутий, і вони разом вийшли надвір.

Василько знав дуже добре своє село, змалку ходив по гриби з батьками, а ще восени батько брав його з собою в ліс по дрова. Він знав місця, де можна назбирати підсніжників та бриндушок. Щоправда, місце, про яке Василько розказував, не знаходилось дуже далеко.

Приближаючись до того місця, вони побачили щось незвичайне. Поляна, де посходили ці квіти, була «захована» кущами, а між кущами був зроблений

такий проміжок, крізь який, мабуть, проходили лісові жителі. Враз вони почули недалеко себе якийсь гомін. З переляку заховалися в дупло товстого, старого дерева. Але зацікавлений Василько подивився крізь отвір дупла. Він побачив, що то була лисичка, а неподалік за нею, скачучи з гілки на гілку, білочка. Тоді Василько подумав, що за тими кущами щось відбувається, і він обов'язково захотів дізнатися, що саме. Хлопчик взяв сестричку за руку і повів

її до таємничого входу до того луга. Цей таємничий вхід він знайшов два роки тому, коли блукав біля поляни. Звідти діти побачили велику сцену, а на ній багато маленьких тварин і птахів. Біля сцени теж тварини і птахи, але старші. Всі були схвильовані, гомонили між собою, ніби чекали чогось. Раптом стало тихо і маленька лисичка щось оголосила, звісно, діти

не зрозуміли, бо вона говорила мовою тварин. Коли перестала говорити, прекрасний звук був чутий на цілий луг. То був спів тварин. Дві білочки, лисичка, вовчики, горобець, синички співали пісеньку для своїх матерів. Діти були приємно вражені і згадали мету свого приходу до лісу. Скоренько назбирали ніжних весняних квіточок і вернулися додому. Обняли, поцілували і привітали матусю словами «Зі святом, матусю рідненька!»

Тарас Григорович Шевченко

Тарас Григорович Шевченко народився 25 лютого (9 березня за н. ст.) 1814 у селі Моринцях на Київщині і помер 28 лютого 1861 року. Поета поховали на Смоленському кладовищі. Пам'ятаючи заповіт Шевченка, його друзі домоглися дозволу перевезти його тіло на Україну і поховали в Каневі на Чернечій горі.

Тарас Григорович Шевченко належить до найславетніших поетів людства. Він – співець України, її неповторної природи, а основне, її волелюбного і працьовитого народу. Вірші Шевченка залишаються цікавими і зараз. Справдилося пророкування геніальної Лесі Українки про Тараса Шевченка:

*Усе знесла й перемогла
його любові сила.
Того великого вогню
і смерть не погасила.*

Світає, край неба палає

Світає, край неба палає;
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє.
Степи, лани мріють;
Між ярами над ставами
Верби зеленіють.
Сади рясні похилились;
Тополі по волі
Стоять собі, мов сторожа,
Розмовляють з полем.
І все то те, вся країна
Повита красою,
Зеленіє, вмивається
Дрібною росою.
Споконвіку вмивається,
Сонце зустрічає...
І нема тому почину,
І краю немає!

Ой діброво – темний гаю

Ой діброво – темний гаю!
Тебе одягас
Тричі на рік... Багатого

Собі батька маєш.
Раз укрис тебе рясно
Зеленим покровом –
Аж сам собі дивується
На свою діброву...
Надивившись на доненьку
Любу, молодую,
Возьме її та й огорне
В ризу золотую
І сповіє дорогою
Білою габою –
Та й спать ляже, втомившись
Турбюю такою.

Заповіт

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отоді я
І лани і гори –

Все покину і долину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Не злим тихим словом.

Над Дніпровою сагою

Над Дніпровою сагою
Стоїть явор меж лозою,
Меж лозою з ялиною,
З червоною калиною.

Дніпро берег ріє-ріє,
Яворові корінь мисє.
Стоїть старий, похилився,
Мов козак той зажурився.

Що без долі, без родини
Та без вірної дружини,
І дружини і надії
В самотині посивіє!

Явор каже: – Похилюся
Та в Дніпріві скупаюся. –
Козак каже: – Погуляю
Та люблю пошукаю. –

А калина з ялиною
Та гнучкою лозиною,
Мов дівчаточка із гаю
Вихожаючи, співають;

Повбірані, заквітчані
Та з таланом заручені,
Думки-гадоньки не мають,
В'ються-гнуться та співають.

Леся ХРАПЛИВА

Портрет Тараса Шевченка

*До мене сьогодні всміхнувся Шевченко
З картини, що там на стіні.
Читає пісні його залюбки ненька,
Розказував батько мені:*

*Як вівці він пас – ще малий був хлопчина,
А виріс – великий дав дар:
Для всіх поколінь, для всієї України,
Цю книгу, що зветься «Кобзар».*

*Як книгу святу берегли ми завзято,
З собою забрали у світ,
Як слово Тараса завжди зберігати,
Великий усім заповіт.*

*Буду й я любити Україну рідненьку,
То може й мені ще не раз
З картини ласкаво всміхнеться Шевченко,
Наш Батько, великий Тарас.*

Кобзар

*Маю я книжок багато,
Та найбільший маю дар:
– Чемна ти! – сказав раз тато,
Дарував мені «Кобзар».*

*В «Кобзарі» садки квітучі
І на конях козаки,
І русалки там на кручі...
Мов найкращі це казки!*

*Я вже вмю «Гамалію»
І «Підкови» вмю пів,
І колись вернутись мрію
До Тарасових степів.*

*Як Тарасові віддячу,
Що мене так гарно вчить?
Не годиться – добре бачу
Бути винній і на мить!*

*Я буду його читати
За усе, що нам зробив,
Пильно мову цю вивчати,
Що її він так любить.*

*Він тоді на мене гляне
Зі стіни, з-під рушника:
– Справді, вчиться непогано –
Славна дівчинка така!*

Людмила ДОРОШ

Незвичайний пульт

(Продовження з 58 числа)

Юрко поклав подарований від бабусі пульт у портфель і пішов додому, думаючи: «Нехай полежить тут, може, я ще зустріню ту бабусю і віддам його назад».

Прийшовши додому, він побачив, що бабуся з дідусем пораються на городі, мама ще не повернулася із сестричками з дитсадка, тож перша думка, яка промайнула йому у голові: «До телевізора, поки немає нікого!».

Він кинув портфелика у куток, одним стрибком опинився у м'якому кріслі, але... де ж пульт? Він пошукав на дивані, під подушками – немає. У шухляді під телевізором – теж нема. Уже й під диван вирішив заглянути – і там його не було. Посмутнішав Юрко, зрозумівши, що батьки сховали від нього пульт, але раптом згадав про подарунок від загадкової бабусі. Швиденько попорсався у портфелику і витяг його звідти. Клац-клац по кнопках – але телевізор не вмикався. З розпачу почав натискати на всі кнопки, але – без результату. За цим заняттям він і не зчувся, як повернулися сестрички і вбігли до вітальні.

– А я мамі розкажу, що ти граєшся пультом! – закричали вони в один голос.

Почувши їхні голоси і злякавшись, що його застали на гарячому, Юрко натиснув на якусь кнопку і... що за диво! – сестрички замовкли і залишилися стояти із відкритими ротами, немов закременілі.

Юрко витріщив очі, не розуміючи, що діється.

– Та годі вже вам дурачитися! – аж розсердився він на сестричок та їхні дитячі витівки. – Позакривайте роти, а то муха влетить!

Але сестрички і не рухнули і продовжували стояти з відкритими ротами, навіть не моргнувши оком. Тоді він вирішив їх провчити: тихенько їх обійшов, став ззаду і на самісіньке вухо закричав, але жодна з них не поворухнулася. Він помахав у них перед очима пультом, але знову ж таки жодна не кліпнула, здавалось, що вони навіть не дихають.

З досади він хотів кинути тим пультом, але випадково натиснув одну кнопку і дівчатка, немов нічого і не сталося, почали і далі викрикувати і погрожувати йому, що усе розкажуть мамі. Юрко розсердився, вхопив пульт і чкурнув надвір. А тут і пес почав на нього гавкати.

– Ну, чого тобі, – не в дусі запитав його Юрко, – і ти розкажеш мамі, що я з пультом? – і, направивши на нього пульт, натиснув кнопку – і враз все стихло, пес уже не вистрибував і не гавкав, а стояв, завмерши із відкритим писком, проте звуку – ніякого.

«Та що за чудасія, – роздратовано подумав Юрко, – зі псом сталося те ж саме, що і з малими сестричками». Він знову натиснув кнопку – і собака, немов нічого і не сталося, продовжував вистрибувати і гавкати на нього.

– Не дратуй собаку, Юрку, – почувся голос бабусі, яка йшла з городу, – що це на тебе напало?

На цей раз Юрко, тримаючи пульт за спиною, вже усвідомлено натиснув на кнопку – і бабуся теж завмерла на місці. Коли він вдруге натиснув кнопку – бабуся, немов нічого і не сталося, продовжувала свою дорогу до хати.

Юрко і собі пішов до хати, сховав пульт під подушку і цілісінький вечір був тихим, задумливим, із сестрами не сварився, до телевізора не просився, говорив, тільки коли його запитували.

– Що з тобою, чому ти такий мовчазний? – збентежено запитала мама.

– Та хвилююся за заврашню перевірку з математики. Мабуть, я піду до своєї кімнати і ще раз усе повторю.

Опинившись сам, він витягнув пульт і замислено почав вертити його у руці. І враз йому прийшла прекрасна ідея. Він аж по лобі себе стукнув: ну як же він раніше до цього не додумався? Він спокійнісінько приготував потрфель для наступного шкільного дня і безтурботно ліг спати. «Ха-ха, не страшна мені ніяка перевірка» – так думав Юрко, і ця тепла думка наповнювала задоволенням його серце.

(Далі буде)

Наталя ЗАБІЛА

Зайчикова хатка

Оселились біля річки
 Сірий зайчик та лисичка.
 Зайчик – в хатці луб'яній,
 А лисичка – в крижаній:
 Ось постукала в віконця
 Тепла сонячна весна,
 І розтанула на сонці
 Біла хатка крижана.
 Почала лиса зітхати:
 – Як я житиму без хати?
 Зараз зайця прожену
 Й влізу в хатку луб'яну!
 Де вже зайчику малому
 Суперечить хижаку!
 Довелось тікати з дому
 Бідолашному звірку.
 А лисиця та хвостата
 Влізла в зайчикову хату
 І в хатинці луб'яній
 Оселилась, як в своїй.
 Пострибав по лісі зайчик,
 Сірий зайчик-побігайчик,
 Сльози річкою ллючи:
 Страшно в лісі уночі!
 Раптом вовк іде до нього
 Та й питає: – Що таке?
 Мабуть, в зайчика малого
 Лихо трапилось тяжке?
 – Ой, мене прогнала з хати
 Люта злодійка хвостата!
 Ой, куди ж тепер піду?..
 Де я захисток знайду?..
 – Годі, годі, зайчик, плакати,
 Витри слізоньки свої.
 Знаю я цю розбишаку,
 Зараз вижену її!
 Підійшли вони до хати,
 Вовк гарчить: – Ану, хвостата!
 Забирайся звідсіля! –
 А лисиця відмовля:
 – От як скочу, як підскачу, –
 Полетить від тебе клоччя,
 На шматочки роздеру,
 Ще й на порох розітру!
 Вовк злякався – та й тікати!
 А зайча пішло вночі
 Знову захисту шукати,

Сльози річкою ллючи.
 Враз ведмідь іде до нього
 Та й питає: – Що таке?
 Мабуть, в зайчика малого
 Лихо трапилось тяжке?
 – Ой, мене прогнала з хати
 Люта злодійка хвостата!
 Ой, куди ж тепер піду?..
 Де я захисток знайду?..
 – Годі, годі, зайчик, плакати,
 Витри слізоньки свої.
 Знаю я цю розбишаку,
 Зараз вижену її!
 Підійшли вони до хати.
 – Геть! – заgrimав волохатий.
 Забирайся звідсіля! –
 А лисиця відмовля:
 – От як скочу, як підскачу –
 Полетить із тебе клоччя,
 На шматочки роздеру,
 Ще й на порох розітру!
 Як почув ведмідь цю мову
 Враз сховався у куці,
 І побрів наш зайчик знову,
 Сльози річкою ллючи.
 Стріла зайчика собака,
 Розпитала, що та як.
 – Годі, – каже, – годі плакати,
 Не боюсь я розбишак!
 Підійшла й вона до хати,
 Загарчала: – Геть, хвостата!
 Забирайся звідсіля! –
 А лисиця відмовля:
 – От як скочу, як підскачу, –

Полетить від тебе клоччя,
 На шматочки роздеру,
 Ще й на порох розітру!
 Утекла й собака зразу!
 А зайчатко уночі
 Знов побігло, від образи
 Сльози річкою ллючи.
 Враз іде назустріч півник,
 Гострі шпори на ногах.
 – Що з тобою? Дуже дивно
 Зайця бачити в сльозах!
 – Ой, мене прогнала з хати
 Люта злодійка хвостата!
 Ой, куди ж тепер піду?..
 Де я захисток знайду?..
 – Що ж, провчу я розбишаку!
 – Де вже, півничок, тобі?!
 Вовк, ведмедик і собака
 Відступились в боротьбі...
 – Ну, за мене не страшися!
 Сам побачиш, – от ходім! –
 Вийшли друзі на узлісся,
 Де стояв зайчатин дім.
 Місяць виглянув з-за хмари.
 Півник крилами ударив.
 – Годі спати – ку-ку-рі-ку! –
 На чужім пуховику!
 Вмить лиса продерла очі.
 – Хто там ходить по двору?
 От як скочу, як підскачу –
 На шматочки роздеру!
 Не злякався півник смілий
 Та на ганок як стрибне.
 – Забирайся, поки ціла!
 Не дратуй, гляди, мене!
 Відкида лиса забори,
 Бачить: півник-молодець,
 Гострий дзьоб, сталеві шпори
 Ще й червоний гребінець.
 Тут лиса аж закрутилась
 – Я хороша! Я не зла!
 Я з зайчатком не сварилась,
 По-сусідському жила!..
 А сама – мерщій на ганок,
 Та – по східцях, та у лісі!..
 І зустрів зайчик ранок
 Знов веселий, як колись.

Всеволод НЕСТАЙКО

Пригоди їжачка Коляка Колючки та його вірного друга й однокласника зайчика Косі Вуханя

III

– Ну, чого ж ти мовчиш? – спитала Росомаха Ягуарівна.

– Ану ти, Вовченко, розкажи, якщо він соромиться.

Вовчик підвівся, шморгнув носом і сказав:

– А... а він укусив мене за вухо.

– Що?! От тобі й на! Чого це? – здивувалася Росомаха Ягуарівна.

– Не знаю, – знизав Вовчик плечима. – Я його сам питав. А він каже: «Просто так. Захотілося – і укусив». Я йому кажу: «Не можна кусатися на уроках». А він: «Мовчи, каже, бо ще за носа вкушу. І скажу, що не я тебе, а ти мене укусив». От.

– Це правда? – звернулася Росомаха Ягуарівна до зайчика.

– Це... це в-він мене укусив, – ледве стримуючи сльози, вимовив Кося, вражений Вовчиковою підступністю.

– От бачите! Що я казав! – вигукнув Вовчик. У класі засміялися.

– Ну гаразд! Сідайте! І поведіться так, як належить учням спеціалізованої лісової школи, – суворо сказала Росомаха Ягуарівна.

На перерві їжачок підбіг до похнюпленого зайчика.

– Що? Що там у вас трапилося?

– Та от... укусив мене... Ще й ославив на цілий клас. От! – Кося показав сліди вовчикових зубів на своєму вусі й схлипнув. – Як я тепер з ним сидітиму? От горе!..

І такий розпач, і такий відчай був у зайчиковому голосі, що в їжачка аж сльози на очі навернулися.

– Отже, хуліган Вовчик! Ну, не плач, не плач, Косю! Треба зробити так, щоб нас знову з тобою посадили.

– А як?

– Я зроблю. От побачиш.

Щойно почався наступний урок, як Раїска Мняю, що сиділа поряд з їжачком, піднесла вгору лапу.

– Росомахо Ягуарівно! Скажіть йому! Він колеться.

– Колючко! Ти чого колеться?

– Я ненавмисне. Я більше не буду.

Та минуло кілька хвилин, і Раїска знову піднесла лапу:

– Росомахо Ягуарівно! Він знову колеться!

– Колючко! Припини негайно! – суворо сказала Росомаха Ягуарівна.

Минуло ще кілька хвилин, і рисеня вискочило з-за парти:

– Росомахо Ягуарівно! Я не буду з ним сидіти! Він весь час колеться.

– Колючко, що ти собі дозволяєш!

– Ну, хіба я винен, що в мене... що в мене голочки? – жалібно шморгнув носом їжачок.

– Росомахо Ягуарівно! Пересадіть мене! Будь ласка, пересадіть! Я не можу з ним сидіти, – загундосила Раїска Мняю.

– Що ж робити? – замислилася класна керівничка. – Всі парти зайняті. І ніхто ж, мабуть, не захоче пересідати...

– Мене! Мене пересадіть до Колючки! – підскочив з витягнутою лапою Кося. – Я голочок не боюсь.

– Ну що ж! Для дисципліни це буде навіть корисно. І з Вовченком перестанете розмовляти. І взагалі... Пересідайте!

– У-у, зрадник! Тепер через тебе я із дівчиськом сидітиму, – просичав Вовчик Вовченко, коли Кося Вухань забрав з парти свої речі.

Та зраділий зайчик тільки пхикнув у відповідь...

Проте Кося радів передчасно.

Тільки-но Раїска Мняю сіла біля Вовчика, як він її укусив за вухо. Але рисеня саме було з хижацького роду. Не довго думаючи, воно так дряпнуло кігтями Вовчика по носі, що той аж завищав. І всю велику перерву зализував ніс. Більше він Раїску не чіпав. А увесь свій гнів переніс на Косю, наче то зайчик його подряпав.

Відтоді Вовчик не давав Косі проходу.

Він підстерігав його всюди, де тільки міг, на перервах, перед уроками, після уроків, – ганявся за ним, кусав його за вуха, за хвостик, і тільки швидкі ноги рятували зайчика.

Дома Кося вмивався сльозами.

– Не піду-у більше у школу-у! Не піду-у! –

ридав він, трагічно мотаючи головою. – Не треба мені того сольфеджіо-о-о! Не треба мені ведмежої мо-о-о-ви! Не піду-у! Не піду-у!..

– Та що ти, синку! Що ти кажеш! – вигукнула мама-зайчиха. – Це ж така школа! Така школа!.. Вчителів запросили із столичного зоопарку! Такі спеціалісти!

І правда... На уроках у школі було цікаво. Нічого не скажеш.

І викладачка лісознавства Лисавета Патрикєївна добре розказувала, як треба берегти рідкий ліс, які у ньому ростуть дерева, рослини, які живуть звірі й пташки, чим вони цікаві...

І Жирафа Жирафіївна захоплююче розповідала про лісову географію, про північну тайгу, про південні джунглі та всяке інше...

А коли бували уроки лісової історії, всі просто роти роззявляли, слухаючи оповіді слона Мамонта Африкановича про прадавні доісторичні праліси, де жили різні химерні плазуни і велетенські динозаври, саблезубі тигри й печерні ведмеді, волохаті носороги і літаючі ящери...

Але що ті уроки, як після них тебе щодня підстерігає десь Вовчик Вовченко і кусає тебе за хвіст, і зав'язує тобі вуха вузлом на голові, і знущається неймовірно! Грше всякого динозавра, хуліган поганий!..

Втім, не лише Косі діставалося від Вовчика. Він до всіх чіплявся, всіх дражнив, з усіх глузував.

– Що його робити? Як його далі жити на світі? – скрушно хитав головою Кося.– Хоч лягай і вмирай.

Марія ЧУБІКА

Вклоняюсь, мамо, я тобі!

Сонечко піднімається вище і вище, яскравіше світить, пригріває і розтоплює останні купки сірого снігу. Повільним кроком ступає весна по ще заспаній землі.

Весна – прекрасна пора, яка пробуджує і оновлює землю. Де-не-де на вербах з'являються жовті та сірі котики, на березах – набрякають бруньки, а на освітлених сонцем лісових галявинах – перші вісники весни: підсніжники та бриндуші. Веселими трелями зустрічають весну і пташки.

Весна приносить із собою багато свят, як Благовіщення Пресвятої Богородиці, Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа, свято Великомученика Юрія Побідоносця, але найперше з них – це День Матері, день всіх матерів світу.

В цей день ми приносимо щире подяку своїй рідній матусі, бабусі, і даруємо їм квіти і свою любов.

Першу пісню, яку ми почули, була колискова, яку співала нам наша матуся. Вона передавала нам нею свою душу, любов, ніжність, ласку. Опісля навчала нас ходити, розмовляти рідною мовою, любити рідних нам людей, не досипала ночей, коли ми хворіли, вела до школи, допомагала робити уроки, любити рідне село чи місто, любити Батьківщину.

Тож, любі діти, любімо і шануймо їх, приносимо їм радість, бажаймо їм здоров'я, щоб жили довго і щоб гордилися нами. Цілуймо їхні натруджені руки, бережим у пам'яті той ласкавий погляд, в якому так багато любові, ласки і тепла! Він зігріває нас повсякденно і можна сказати, що супроводжує нас дорогою життя.

Добрі сини й дочки, поети і письменники присвятили їм багато віршів, пісень та оповідань. Наприклад:

«Я чую голос матері
ніжненький,
Вона мені тихесенько співа,
А усміх, наче вогник той
маленький,
Щомить мене ласкаво зігріва».
(С.Круліковська).

Або

«Чи є в світі що світліше,
Як мамині очі,
Що все зорять за дітками
Як вдень, так і вночі?

Чи є в світі що щиріше,
Як серденько мами,
Яке б'ється для дитини
Днями і ночами».

(І.Блажкевич).

Любі діточки, ростіть здоровими і розумними на радість і втіху вашим матерям!

ЧЕРЕПАХА І ОЛЕНЬ

Казка індіанців тропічних лісів

Повзла якось черепаха лісом, аж назустріч олень.

– Ти куди це, черепахо? – питає її олень.

– Іду шукати своїх родичів, аби вони підсобили мені: щойно я вбила тапіра*, а понести одна не можу.

– Вбила тапіра? Знаєш що? Іди-но ти шукати своїх родичів, а я поки постережу твою здобич.

– Та ні, – каже черепаха, – якщо так, я теж залишусь тут – почекаю, поки тапір протухне: тоді витягну з нього кісточку і змайструю собі флейту.

– Послухай, – відмовляє олень, – якщо ти така дужа, що вбиваєш тапірів, поміряймося з тобою – хто прудкіший!

– Гаразд! Зробімо так: я побіжу тим берегом річки, а ти – цим.

– Згода. А як тільки я гукну: «Гей, черепахо!» – ти зразу ж озивайся. Ну, починай: дуже мені вже кортить подивитися, як ти бігаєш!

– Зажди трошки, – попросила черепаха, дай мені перевезтися через річку.

Як тільки черепаха опинилася на тому березі, вона скликала всіх своїх родичів, усе їм розповіла і веліла стати вздовж річки на деякій відстані одне від одного. Коли вони доповзли до своїх місць, черепаха гукнула оленю:

– Ну як ти, готовий?

– Готовий! – відповів олень.

– Кому ж із нас бігти першому?

Олень, який був упевнений у своїй моторності й витривалості своїх ніг, у відповідь тільки засміявся і гукнув:

– Та біжи вже ти, бідолашна, горопашна черепашечко!

Однак черепаха і не думала бігти – вона любісінько собі залишалася на місці.

– Гей, оленю, я біжу! – незабаром почув олень із того берега голос, який лунав уже далеко попереду; це був голос першої з черепах, що стояли на чатах уздовж берега.

– Гаразд, зараз побіжу і я! – гордо озвався олень і припустив бігти. Пробігши трошки, він гукнув:

– Гей, черепахо!

– Я тут! – знову почув він голос далеко попереду себе.

– Ну, тримайсь, зараз наздожену! – закричав олень і щодуху помчав уперед. Довго він біг, потім знову зупинився, знову закричав: «Гей, черепахо!» – і знову почув

голос далеко попереду. І олень побіг що було сили, але щоразу, як він зупинявся, голос черепахи лунав далеко попереду.

– Ох, не можу більше, вмираю від спраги! – зойкнув олень і раптом замовк.

Черепахи звали, звали його – він більше не озивався.

– Чи не помер він? – сказала черепаха своїм родичам. – Ходімо-но поглянемо!

І вона спокійно перевезлася назад через річку. «А я так нітрішечки не стомилася», – гордо сказала вона собі і стала кликати:

– Де ти, оленю, озовися! Та відповіді не було.

– Він і справді помер! – закричали її родичі, які теж поперепливали річку в різних місцях і знайшли тіло оленя.

– Допоможіть мені витягти з нього кісточку, – попрохала черепаха.

– Навіщо вона тобі?

– А я змайструю з неї флейту і щодня гратиму на ній.

*Тапір – великий непарнокопитний ссавець тропічних лісів Південної Америки та Південно-Східної Азії з невеликим хоботом.

ЗАЗАДКИ

*Все у зелені довкола:
Пасовища, ліс і поле.
Мчать струмочки до ріки,
Ліплять гнізда ластівки,
І в сороки новина, –
Облетіла всіх вона,
Сповіщаючи: ...*

(Весна)

*Три брати ідуть по світу –
Від зими назустріч літу.
Перший пройде – тане лід,
Другий пройде – всюди квіт,
Третій пройде – укрива
Землю шовкова трава!
Нерозлучні три брати.
Не стрічався з ними ти?*

(Верезень, квітень, травень)

*Лиш весна привітна
У гостях з'явилась –
На гіллі тендітнім
Котики розсілись.
Котики пухнасті,
Котики маленькі,
Жовті, мов курчата,
Як вата, м'якенькі.
Рано нас вітати
В котиків є звичка.
Знають всі малята –
Це цвіте ...*

(Вербичка)

*Подивіться – на горбочку
Он біліє дивне очко.
Хто ж це дивиться так ніжно?
Дитинча весни – ...*

(Підсніжник)

І граємося, і вчилимося!

День матері не забуваємо

(Поняття про дієслово)

1. Розгляньте малюнки і прочитайте написане під кожним із них.

Делія каже братику Володимирі:

– Ти знаєш, що сьогодні свято – День матері? Зробимо їй приємність – приготуємо обід.

– Так. Я приготую

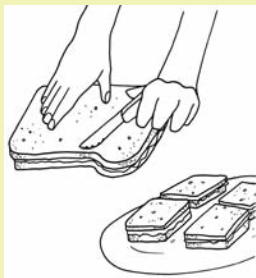
суп. – Володя відчиняє бляшанку, висипає горох, додає води, цибулі, солі.

Потім мішає кожкою, щоб не пригоріло.

Делія готує бутерброд. Вона намазує хліб маслом і гірчицею, а зверху кладе сир і шинку.

Потім Делія кладе другу скиб-

ку хліба зверху і все розрізає на чорити частини.

– Приготуймо і щось солодке! – каже Делія.

– Згода! – вигукнув

Володя. Зробимо фруктовий салат. – Він нарізає у салатницю яблуко, персик,

грушу і банан.

А Делія додає шматочки кавуна і помаранчі, родзинки, посипає цукром і заливає йогуртом.

Побачивши такий

сюрприз, мама радіє і дякує дітям.

Пообідавши, мати бачить на кухні страшний безлад!

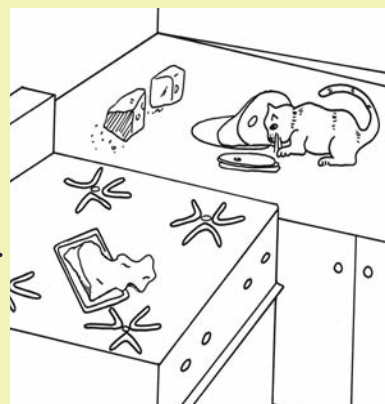

– Ой, дітоньки мої, яку несподіванку ви мені зробили! А на кухні сьогодні я приберу, бо розумію, що ви душе поспішали і все порозливали.

2. Перекажіть казочку про те, як сестричка і братик зробили несподіванку їхній мамі на її день – 8 Березня.

3. Як ви шановуєте своїх матерів з нагоди свята Дня матері?

4. Повиріжайте малюнки кожен окремо, оберіть керівника гри і розіграйте цю розповідь.

Подав І. Ребошанка

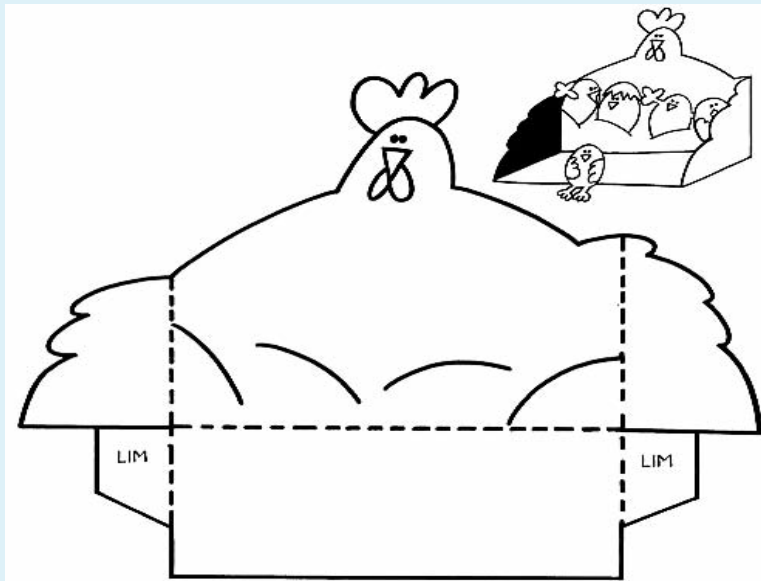
Зроби власними руками!

Курочка-коробочка

Ось і не за горами вже Великдень, всього декілька днів залишилося, щоб підготуватися до свята.

У цьому числі пропонуємо вам зробити курочку-коробочку з курчатками. Її легко зробити і виглядає вона просто чудово. Нею можна прикрасити не тільки святковий стіл, а й шкільний клас, групову кімнату з дитячого садочка.

Спочатку роздрукуйте і виріжте заготовку курочки-коробочки. Зігніть заготовку у тих місцях, де показує пунктирна лінія. Виріжте з кольорового паперу та наклейте курчаток, як на малюнку. Із зеленого паперу наріжте тонкі смуж-

ки і злегка пожмакайте їх – це трава. Курочка-коробка готова, тепер вам не залишається нічого іншого, як поскладати в неї крашанки і прикрасити святковий стіл.

А от великодні варені яйця можна використовувати як тіло для виробів тварин. З них можна зробити ось такі кумедні великодні вироби, як на малюнку.

Але не обмежуйтеся тільки цим – проявіть свою фантазію, і ваш святковий світ стане унікальним та неперевершеним.

Переклала й підготувала Л. Дорош

Цікаво знати!

Винахідливі тварини

Грифова черепаха

Мешкає в прісних водах Північної Америки. Користуючись своєю схожістю з безневинним камінням, черепаха нерухомо влаштовується у водоймі, широко відкриває рот і чекає на здобич. Шанси пообідати збільшуються за рахунок яскраво червоного язика, схожого на соковитого черв'яка, який і служить приманкою для пропливаючих поблизу риб.

Маргі

Що робити, якщо природа не наділила тебе швидкими і витривалими ногами, щоб в рівній гонитві наздогнати жертву? Або сильними чіпкими лапами, щоб переслідувати здобич у кроні дерев?

Невеликий деревний представник котячих – маргі, який мешкає в тропічних лісах Південної Америки, вирішив цю задачу по-своєму.

Щоб полегшити собі пошуки обіду, маргі навчився наслідувати голоси дитинчат мавп, які кличуть на допомогу своїх дорослих побратимів. Почувши плач потрапившої в біду дитини, мавпи миттю кидаються їй на допомогу, але потрапляють в засідку. Навіть бувалих дослідників тропічної фауни такі таланти не змогли залишити байдужими. Ходять чутки, що маргі здатний наслідувати не лише голоси мавп, а й інших тварин, в тому числі птахів та гризунів.

Коаті

Щоб поласувати своїм улюбленим блюдом – зеленою ігуаною, цим найближчим родичам єнота доводиться йти на хитрість. Знаючи про надмірну лякливість ігуан і про їх звичку при найменшій небезпеці відразу ж звалюватися з дерева на землю, коаті, або носухи, розробили власну тактику полювання, яка дозволяє їм без особливих зусиль отримати на обід бажаний деликатес.

Для цього достатньо розділитися на дві групи, одна з яких забирається на дерево і сповнює здобич жахом, а друга чекає жертву на землі. Задачу носухи полегшує той факт, що зелена ігуана готова звалитись на землю навіть при мінімальній загрозі.

Весняні котики

Слова М.Ясакової

Музика О.Янушкевич

Пожвавлено

B F7
 Сі - рі - сі - рі ко - ти - ки, сі - рі, на - че дим, по - сі - да - ли
 B D7 Gm
 ко - ти - ки у ря - док о - дин. Роз - пу - ши - лись ко - ти - ки,
 F B E♭ B
 вже їм не до сну, зу - стрі - ча - ють ко - ти - ки
 C7 F7 F B
 мо - ло - ду вес - ну. Ко - ти - ки, ко - ти - ки,
 E♭ B E♭ B F7
 хто вас так наз - вав? Мо - же, ми - лі ко - ти - ки, ви ска - за - ли:
 B D7 Gm F
 «Няв»? Мо - же, ми - лі ко - ти - ки, ви ска - за - ли:
 B E♭ B F7 D
 «Мур»? То при - знай - тесь, ко - ти - ки, хто ко - ли це чув?

1. Сірі-сірі котики,
Сірі, наче дим,
Посідали котики
У рядок один.
Розпушилися котики,
Вже їм не до сну,
Зустрічають котики
Молоду весну.

2. Пахнуть, пахнуть котики
Теплим вітерцем.
Пахнуть, пахнуть котики
Ніжним деревцем.
Пестило їх сонечко,

Вітер лоскотав,
І струмочок дзвінко їм
Пісеньку співав.

Приспів:

Котики, котики,
Хто вас так назвав?
Може, милі котики,
Ви сказали: «Няв»?
Може, милі котики,
Ви сказали: «Мур»?
То признайтесь, котики,
Хто коли це чув?

Розмаляй сторінку

Сторінка народознавства

Сім тижнів Великого посту

Перед Великоднем українці впродовж семи тижнів тримали піст, який сприймався як один з найважливіших засобів духовного очищення і підготовки до величного свята всіх християн – Воскресіння Ісуса.

Кожен з цих семи тижнів мав свою назву і свої звичаї. Так, гуцули перший тиждень Великого посту називали *Федоровицею*, або *Федоровим тижнем*. Упродовж нього категорично заборонялося прясти чи виконувати інші традиційні жіночі роботи. При порушенні цього звичаю людині загрожувала небезпека, навіть смерть. Перший день Федорового тижня в Україні називали *Жилавим понеділком*, або *Чистим*, оскільки цього дня жодних страв не готували. Їли лише третій хрін з буряковим квасом та житні коржі – «жиляники». У деяких місцевостях старші намагались взагалі утримуватися від будь-якої їжі, окрім пісних страв на вечерю. За гуцульським повір'ям тільки ті матимуть достаток у господарстві, хто, пропостивши цілий день, найшвидше приготує вечерю у Федоровицю.

Перша субота Великого посту присвячувалася церковному поминанню покійних. В західних областях України священику в цей день давали «пом'яники» – листки із зазначеними іменами покійних родичів, яких споминали під час спеціальних відправ протягом Великого посту.

Першу неділю Великого посту називали *Збірною*. Від цього дня молодь починала «збиратися на вулиці». Перша така збірка супроводжувалась цікавим звичаєм: дівчата варили кашу з маком у шкаралупі з яйця, закопували її на місце, де відбувалось весняне дозвілля, – аби «недоля пропала», аби «вулиця крутилася».

Четвертий тиждень Великого посту називали *хрестопоклінним*. Цікавий звичай закріпився за середию цього тижня, її називали *середопістям*, або *хрестцями*. За

народним повір'ям, уночі з середи на четвер «переломлювався» піст на дві половини. Почути хрускіт від цього могли тільки праведні люди. У цей день пекли з пшеничного борошна хлібці у формі хрестиків. Частину ритуального печива з'їдали в той же день, частину – заривали в зерно, призначене для весняної сівби. Під час сівби брали «хрестці» у поле: частину з'їдали, частину закопували – «щоб нива краще родила».

П'ятий тиждень Великого посту називали *похвальним*. Якщо він припадав після Благовіщення, то, за народним повір'ям, протягом цього тижня добре засівати ниву – все ростиме «на похвалу».

Шостий тиждень – *вербний, шутковий, квітний*. Протягом цього тижня уникали сіяти льон, коноплі, городину, бо все «буде ликовате, як верба». У неділю, яку називали «*Вербною*», «*Квітною*», «*Бечковою*», «*Шутковою*», в церквах святити вербові гілки – «шутку», «вербу», «бечку». Повернувшись зі свяченими гілками додому, вдаряли ними усіх, примовляючи:

*Не я б'ю – верба б'є,
За тиждень Великдень.*

Освячені гілки зберігали за образами до наступної Вербної неділі, а подекуди – і по декілька років. Їх ніколи не викидали, а спалювали в печі, коли пекли великодні паски. Ними виганяли вперше на пасовисько худобу, вживали як лікувальний засіб чи для відвернення грози.

Сьомий тиждень, яким закінчувався Великий піст, називали в народі *чистим, білим, страсним або живним*. Так само називали і четвер на цьому тижні, з яким пов'язано найбільше звичаїв, характерних для весняної обрядовості українців. Чистий четвер був своєрідним прологом до Великодніх свят, які разом з Благовіщенням є кульмінацією весняного святкового циклу.

Джерело: Веб-сторінка «Про Україну»

Пишаємося нашими дітьми!

Любі діти!

Ось нарешті настала довгоочікувана весна. Почувся голосний пташиний спів, весело задзюрчали потоки, земля прогривається, щоб прийняти у своє лоно зерно на плідний урожай. І ви відновлюєте свою снагу, як і вся природа. Наче усміхається. І сонце веселіє. І всі ми радієм йому. А незабаром Вербова Неділя, Великдень. Христове воскресіння. Писанки, галунки, паска.

Зі святом вас! Хай вам щастить! Міцного вам здоров'я, наснаги і радості. І пишіть до нас. Раді будемо.

Іоана-Луїза Процюк, 10 років,
с. Марицея

Аліна Смокот, 8 років,
с. Марицея

Марісел Курелюк, 10 років,
с. Марицея

Учениці з села Мілішеуць